

Suður-Afrika:

Víðgongdir limir í ANC fáa framgongd

— hava automatisk vápn og napalm-bumbur

Undir víðgongdir limir í ti forboðna afrikanska felagskapinum ANC (African National Congress) er nú í ferð við at yvirtaka ræðið í teimum svörtu fátækraþýlingunum í Suður-Afrika. Teir eru í seinastuni farnir fram við stórum harðskapi móti sinum egnu og hava noytt tey til at luta í álopum ella yvirgangsvirksemi móti s-afrikanska herinum. Hetta hendi m.a. í býlinginum Alexandra nærindis Johannesburg, tá ið ung genta saman við øðrum svörtum av ungum ANC-limum varð noydd at grava sundur ein landsveg, sum herflutningabilar koyrdu eftir. Hendingarnar hava eisini vist, at teir víðgongdu bólkarnir hava atgongd til automatisk vápn, hondbumbur, minur og heimagjörðar napalm-bumbur. Stjórnin í Pretoria hevur higartil altið noktað, at teir hava hesi vápn. Framgongdin hjá teimum radikalu bólkunum fer uttan iva at hava avgerandi týdning, eftir at Pretoria hevur galdið uttanlandsskuldina, og í spurninginum um, hvørt stjórnin letur Nelson Mandela, ANC-leiðaran, leysan.

Teir hvitu óttafullir

ANC hevur nú hóttað við at flyta bardagarnar tættari til teir hvitu býarpartarnar. Alexandra liggur í útjaðaranum av Johannesburg, og tá ið bardagarnir har vóru harðast, lá svartur roykur yvir teimum finu hvitu býarpartunum. Teir hvitu ibúgvarnir stóðu óttafullir á gongubreytini og sóu upp á kolað vrak av hernaðarjeepum, ið vórðu sleipaðir aftur í býarpartin. Teir væntaðu, at svørt fóru at leypa á býarpartin og skipaðu vápnadar bólkur, ið stóðu á varðhaldi uttan fyri sethúsin.

10% lønarhækkun

Ráðharrin fyri lóg og landaskil, Louis de Grange, segði, at «kollveltingarhugurin veksur, men stjórnin ikki fer at himprast við at berjast imóti av allari tí meg, hon hevur. Forsetin, P.W.Botha, greiddi frá, at fólk í almennum starvi fóru at fáa 10% lønarhækkun. Her er talan um 60% av hvitum løntakurum í landinum. Hann

sýtti eisini fyri at tosa við tveir svartar leiðarar, Desmond Tutu, biskupp, og Allan Boesak, sum vildu fáa onkra semju í lag um ta hættiligu støðuna. Botha segði, at hann hevði ikki tíð, og tiskil máttu teir tosa við vararáðharran fyri lóg og landaskil, Adrian Vlok.

Bardagin í Alexandra tók seg upp aftaná gravarferð. Nøkur hundrað syrgjandi vóru savnað saman eftir gravarferðina til einhvørja siðbundna handavasking, og so kom lögreglan. Stríðið endaði ikki fyrr enn eftir 4 dagar. Tá høvdu 80 fólk latið liv. Neistin frá Alexandra kyndi eld nógvastaðni í landinum. Í Atteridgeville, fátækraþýlingi vestan fyri Pretoria, leyp lögreglan á 5000 syrgjandi, eisini undir gravarferð. Harðir samanbrestir vóru eisini í New Brighton, Mamelodi og Gageburg. Alla staðni móttu teir víðgongdu svörtu ungdómarnir lögregluni við automatiskum byrsnum, nakað, teir sambært stjórnarkeldum, yvirhøvur ikki skuldu havt.

Fíggarbyrðirnar tyngjast

Meðan lögreglan royndi at fáa tamarhald á støðuni í S-Afrika, fóru umboð fyri stjórnina til London til at samráðast við onnur umboð frá 30 útlendskum bankum, ið hava lænt pengar til Suður-Afriku. Semingsmaðurin, Fritz Leutwiler, skeyt upp, at S-Afrika rindar 500 mió. dollarar næsta ár, og at rentan av reterandi lánum skuldi hækka. Hann segði eisini, at øll nýggj lán vóru treytað av viljanum hjá stjórnini í Pretoria at gera munagóðar ábøtur. Báðir partar tóku við tilboðnum frá Leutwiler, men fyri S-Afrika týðir hetta, at øll nýggj lán fara at tyngja tær figgjarbyrðir, landið longu hevur, munandi. Roknast kann við vaksandi inflatið og hækkandi rentum. Høgtstandandi amerikanskir oddamenn, sum leiðarin í umboðsmannatinginum, Thomas O'Neill, vilja, at uppaftur strangari figgjartiltøk verða sett í verk mótevogis S-Afriku, og at øll hjálp til stjórnina skal verða treytað av, at landið sleppir sær av við apartheid-skipanina.

Úr
Úttheimi

Edvard Jónsson
skrivar

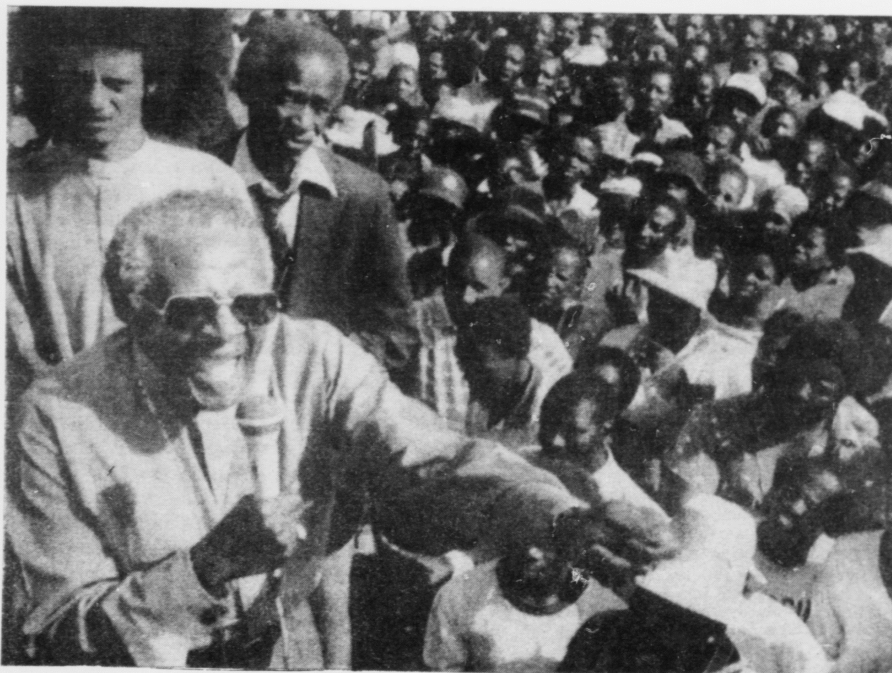

Svartur roykur yvir hvitu býarpartunum

Ikki vóngevandi útlit

Nú velst alt um hvat Botha fer at gera teir næstu mánaðirnar. Útlitini kunnu ikki sigast at vera serliga vóngevandi. Seinastu viku varð Tutu biskuppur róptur niður av 40.000 menniskjum, tá hann segði fyri teimum, at fundurin við ráðharran fyri lóg og landaskili hevði verið úrslitaleysur. Hann greiddi eisini frá, at Pretoria hevði givið lyftu um at flyta lögregluna frá teimum svörtu þýlingunum og at lata fangar leysar. «Hetta er ikki nóg mikið,» rópti mannamúgván. «Vit vilja hevnd yvir tey, lögreglan hevur dripíð!» Presturin Pete3r Storey, ið helt røðu aftaná fundin, segði, at hann hevði ynskt, at ein og hvør hvitur s-afrikanari hevði sæð vreiðina hjá teimum svörtu. «Teir halda ikki uppat fyrr enn land teirra er frælst,» legði hann afturat. Helen Sauzman, tann hviti andstøðuleiðarin í S-afrikanska tinginum, segði, at um teir ungu víðgongdu bólkarnir hildu fram, fór tað at verða ógvuliga stríðið hjá Botha og teimum svörtu leiðarunum at steðga samanbrestunum og blóðúthellingunum í S-Afrika.

etj.-

Tey svörtu hildu Desmond Tutu vera ov friðarligan og róptu hann niður

Eitt offrið fyri samanbrestunum